

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.11.2016.
COM(2016) 860 final

ANNEX 1

PRILOG

Ubrzanje uvođenja čiste energije u zgrade

**KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU, ODBORU REGIJA
TE EUROPSKOJ INVESTICIJSKOJ BANC**

Čista energija za sve Europljane

U okviru inicijative koju je danas pokrenula Komisija zgrade su ključan element prijelaza na čistu energiju u Europi.

Inicijativa je usmjerena na mjesta na kojima stanujemo i radimo, a njome se želi razviti sveobuhvatan, integrirani pristup kojim se daje prioritet energetske učinkovitosti, pridonosi globalnom vodstvu EU-a u području energije iz obnovljivih izvora i pruža pošteno rješenje potrošačima – sve to na način kojim se državama članicama olakšava postizanje njihovih energetskih i klimatskih ciljeva za 2020. i 2030.

Prednosti takvog integriranog pristupa su jasne:

- mobilizacija ulaganja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te pokretanje rasta i stvaranja radnih mjesta, uz promicanje inovacija i vještina;
- uštede energije koje će dovesti do nižih tekućih troškova te zdravijeg životnog i radnog okruženja za građane;
- smanjenje energetske siromaštva uz poseban naglasak na rješavanje problema energetski neučinkovitog socijalnog smještaja i javnih zgrada;
- postupna decentralizacija europskog energetske sustava korištenjem održive energije u zgradama;
- priključivanje zgrada u sustav u kojem su povezani energetski i prometni aspekti te pohrana i digitalizacija i kojim će se pridonijeti europskoj strategiji za mobilnost s niskom razinom emisije;
- osnaživanje kućanstava, poduzeća i energetskih zajednica i
- pridonosnje kružnom gospodarstvu.

Građevinska industrija sama osigurava 18 milijuna izravnih radnih mjesta u Europi i čini 9 % BDP-a¹.

Europska građevinska industrija ima potencijal odgovoriti na nekoliko gospodarskih i društvenih izazova kao što su radna mjesta i rast, veća urbanizacija, društvene mreže i digitalizirana komunikacija, demografske promjene i globalizirani lanci vrijednosti, ekološki pritisci te, istodobno, energetski izazovi i izazovi klimatskih promjena. Zgrade mogu biti jedan od pokretača modernizacije tog sektora i njegove radne snage.

EU je već globalni predvodnik u području sustava inovacija za zgrade. Integriranjem energetske učinkovitosti, energije iz obnovljivih izvora i pohrane te povezivanjem s digitalnim i prometnim sustavima preko zgrada omogućuje se daljnje proširenje ovog vodstva i iskorištavanje povoljnog regulatornog okvira na najbolji način.

Danas na zgrade otpada 40 % ukupne potrošnje energije u Europi. Oko 75 % zgrada energetski je neučinkovito. Pri sadašnjoj stopi obnove od približno 1 % zgrada svake godine, bilo bi potrebno sto godina da se sve zgrade unaprijede na moderne, približno nulte razine energije².

¹ Europska komisija, Europski građevinski sektor – globalni partner, 2016.

² Procjena utjecaja za izmjenu Direktive o energetske učinkovitosti zgrada, SWD(2016) 414; vidjeti i izvješće JRC-a „Energy Renovation: The Trump Card for the New Start for Europe” dostupno na stranici <http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/publication/energy-renovation-trump-card-new-start-europe>

Kako bi se ostvario potencijal održive energije u zgradama, treba svladati nekoliko **socijalnih, financijskih i tehničkih prepreka ili administrativnih izazova**. Iako se zgrade redovito održavaju ili poboljšavaju, ulaganja u uštedu energije često se zanemaruju zbog oskudnog kapitala za sve vrste ulaganja, nedostatka vjerodostojnih informacija, nedostatka kvalificiranih radnika ili sumnji u moguće koristi te vrste ulaganja.

Osim toga, mnogi nositelji projekata još se suočavaju s preprekama u prikupljanju potrebnih sredstava za početne troškove svojih projekata i nemaju pristup privlačnim i prikladnim financijskim proizvodima s tržišta. Taj tržišni neuspjeh uglavnom je uzrokovan činjenicom da ulagači nedovoljno razumiju rizike, višestruke koristi i poslovne razloge za ulaganje u održivu energiju, osobito energetske učinkovitost. Osim toga, mali iznosi ulaganja i nedostatak rješenja po načelu „ključ u ruke” povećavaju trošak provedbe; a zbog nedostatka kapaciteta i vještina za strukturiranje unovčivih projekata potražnja za financiranjem ostaje niska.

Uloga politike o održivoj energiji jest pomoći potrošačima da što lakše ostvare ta ulaganja i stvoriti povoljnije uvjete ulaganja. Pri obnovi svojih domova potrošači bi trebali imati mogućnost odabira učinkovitijih rješenja oslanjajući se na transparentne, jasne i pravovremene informacije o potrošnji i povezanim troškovima. Pri preuređenju javnih zgrada kao što su bolnice, škole, socijalni smještaj ili uredi, tijela javne vlasti trebala bi imati mogućnost pristupa privlačnim rješenjima financiranja i korištenja inovativnih energetskih usluga u obliku, npr. ugovora o energetskom učinku.

Uz uspostavu odgovarajućeg regulatornog okvira, posebno s predloženom revizijom Direktive o energetske učinkovitosti i Direktive o energetskim svojstvima zgrada, postoji potreba za dopunskim mjerama kojima će se poduprijeti brze promjene u realnom gospodarstvu i dati odgovor na pitanje financiranja sada.

1. Pametno financiranje za pametne zgrade

Obnova za održivu energiju u zgradama područje je u kojem okupljanje projekata i javnih jamstava može biti od velike koristi. Kao dio Plana ulaganja za Europu, Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) 2.0³ ključan je u omogućavanju privatnog financiranja za **energetsku učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora u zgradama u većim razmjerima**.

Već su sada energetska učinkovitost i energija iz obnovljivih izvora istaknute u projektima u okviru EFSU-a. Primjerice, velika većina energetskih projekata koji su dosad odobreni za financiranje (u visini od 22 % vrijednosti ukupnog ulaganja od 154 milijarde EUR) odnosi se na energetske učinkovitost i sektor energije iz obnovljivih izvora. Zbog uspjeha EFSU-a Komisija je predložila da se njegovo trajanje produlji do kraja 2020. i da se propiše da **najmanje 40 % projekata iz EFSU-ova** okvira za infrastrukturu i inovacije mora pridonositi djelovanju u području klime, energetike i zaštite okoliša u skladu s **ciljevima konferencije COP21**. Ovo je velika prilika i konkretan doprinos u poticanju javnog i privatnog financiranja za podupiranje prijelaza na niskougljično kružno gospodarstvo. Potporom Europskog fonda za strateška ulaganja može se dopuniti potpora u obliku **bespovratnih sredstava ili financijskih proizvoda** iz drugih fondova EU-a, uključujući Europske strukturne i investicijske fondove, ili se s njom kombinirati.

³ Komunikacija „Europa ponovno ulaže – Analiza napretka Plana ulaganja za Europu i budući koraci”, COM(2016) 359.

U razdoblju 2014. – 2020. **Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond** uložiti će 17 milijardi EUR u energetska učinkovitost u javnim i stambenim zgradama i u poduzećima, a posebno MSP-ovima⁴. Taj je iznos trostruko veći nego u prethodnom razdoblju, čime se potvrđuje zalaganje i važnost koju države članice i regije pridaju energetske učinkovitosti. To ima potencijal za korištenje mnogo većeg iznosa nacionalnog javnog i privatnog sufinanciranja, u procijenjenoj ukupnoj vrijednosti od približno 27 milijardi EUR⁵. Jedan je od ciljeva Plana ulaganja za Europu udvostručiti korištenje financijskih instrumenata u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova da bi se mobiliziralo dodatna privatna financijska sredstva i pomoglo uspostaviti održiva tržišta. Države članice i regije već planiraju uložiti gotovo 6,4 milijarde EUR⁶ preko financijskih instrumenata za postizanje ciljeva niskih emisija ugljika, uglavnom za energetska učinkovitost; to je više nego osmerostruko povećanje u odnosu na razdoblje 2007. – 2013⁷.

Polazeći od Plana ulaganja za Europu i Europskih strukturnih i investicijskih fondova, Komisija će pokrenuti inicijativu da dodatno potakne ulaganja subjekata iz javnog sektora, energetskih kompanija, MSP-ova / poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i kućanstava u energetska učinkovitost i pametne zgrade. U okviru te nove inicijative, u bliskoj suradnji s Europskom investicijskom bankom (EIB) i državama članicama, za energetska učinkovitost i energiju iz obnovljivih izvora dostupno je **dodatnih 10 milijardi EUR** iz javnih i privatnih fondova⁸ do 2020. To bi se trebalo provesti preko financijskih posrednika i nacionalnih platformi za ulaganje u energetska učinkovitost kako bi se projekti grupirali, smanjio rizik ulaganja u energetska učinkovitost i optimiziralo korištenje javnih sredstava, uključujući posebno Europske strukturne i investicijske fondove u kombinaciji s financiranjem kroz Europski fond za strateška ulaganja. Takve kombinacije, koje su moguće već danas, dodatno će se olakšati predloženim izmjenama Financijske uredbe i Uredbe o utvrđivanju zajedničkih odredbi⁹. Države članice, posebno one s višim energetskim intenzitetom i ovisnosti o vanjskim izvorima energije, potiče se na sudjelovanje i pridonosnje ovoj inicijativi. Podjelom rizika između EU-a i nacionalnih javnih i privatnih fondova krajnjim korisnicima omogućit će se pristup privlačnijim opcijama financiranja. Osim toga, nekoliko regulatornih i administrativnih prednosti bit će povezano s uporabom rješenja na razini EU-a, primjerice, u pogledu državne potpore, javne nabave, obveza sufinanciranja te izvješćivanja i *ex-ante* procjena. Važno je to što će u kontekstu procjene javnih financija u okviru Pakta o stabilnosti i rastu Komisija zauzeti povoljan stav i prema jednokratnim doprinosima država članica tematskim ili višedržavnim platformama za ulaganja u kontekstu EFSU-a¹⁰.

Znatna dio ovih sredstava iskoristit će se u gradovima i regijama: lokalni i regionalni akteri imaju ključnu ulogu u potpori za zgrade s čistom energijom, kroz odluke u vezi s, primjerice, građevinskim propisima i urbanističkim planiranjem. Kroz inicijative kao što je Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju¹¹ gradovi i regije potiču se na provedbu mjera za

⁴ Napomena: Usto su dodijeljena i sredstva u visini od 870 milijuna EUR iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD) i 113 milijuna EUR iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EMFF), koji su također dio ESIF-a.

⁵ Procjena na temelju financijskih tablica operativnih programa 2014. – 2020. za tematski cilj „podupiranje prijelaza na niskougljično gospodarstvo” u cjelini.

⁶ Uključujući nacionalno sufinanciranje.

⁷ Prvi godišnji sažetak o napretku ESIF-a u razdoblju 2014. – 2020. izradit će se do kraja studenoga 2016.

⁸ EIB je dodijelio 10,5 milijardi EUR sektoru energetske učinkovitosti u posljednjih pet godina.

⁹ COM(2016) 605 od 14. rujna 2016.

¹⁰ Vidjeti Izjavu Komisije o njezinoj ocjeni jednokratnih doprinosa u kontekstu inicijative EFSU-a u svrhu provedbe Pakta o stabilnosti i rastu, SL 1.7.2015.; L 169, str. 38, kao i Komunikaciju „Najbolja uporaba fleksibilnosti u okviru postojećih pravila Pakta o stabilnosti i rastu”, COM (2015) 12.

¹¹ http://www.sporazumgradonacelnika.eu/index_hr.html

smanjenje emisija stakleničkih plinova, povećanje otpornosti i osiguravanje pristupa čistoj i povoljnoj energiji za sve.

Prvi stup: Učinkovitije korištenje javnog financiranja

Cilj je povećati korištenje raspoloživog javnog financiranja s pomoću financijskih instrumenata kojima se otklanjaju utvrđeni tržišni neuspjesi i boljeg usmjeravanja bespovratnih sredstava prema ranjivim potrošačima. Komisija će u tu svrhu:

- a. razviti modele financiranja održive energije** na temelju nacionalnih platformi za ulaganja (s mogućom regionalnom dimenzijom) da bi se privukla dodatna privatna financijska sredstva za obnovu zgrada, osmišljene kako je predviđeno u Uredbi o EFSU-u i u skladu s pravilima EU-a o državnoj potpori.

U EU-u, više nego u drugim razvijenim gospodarstvima, banke imaju središnju ulogu u financiranju ulaganja potrošača i poduzeća. Iako su sve aktivnije na tržištima novih energija, osobito energije iz obnovljivih izvora velikih razmjera, banke energetske učinkovitost rijetko smatraju posebnim tržišnim segmentom. To uzrokuje nedostatak prikladnih i povoljnih komercijalnih financijskih proizvoda za ulaganja u energetske učinkovitost ili energiju iz obnovljivih izvora u zgradama¹². Kako bi se uklonio taj nedostatak, Komisija je razvila inovativni program financiranja, Privatno financiranje energetske učinkovitosti (PF4EE), koje se financira u okviru programa LIFE i kojim upravlja EIB. Uspjeh tog programa, kao što je vidljivo iz znatno veće iskorištenosti od početno planirane, pokazuje potencijal poticanja ulaganja u učinkovitost podjelom rizika, tehničkom pomoći i kreditnim linijama iz EIB-a za financijske institucije uključene u program. Iskustvo stečeno kroz program sustava Privatno financiranje energetske učinkovitosti (PF4EE) pomoći će da se dodatno potakne kombiniranje Europskog fonda za strateška ulaganja i drugih izvora javnog financiranja, uključujući Europske strukturne i investicijske fondove, prema potrebi, preko platforma za ulaganja¹³.

Na temelju tog iskustva Komisija će podržati razvoj platformi za **fleksibilno financiranje energetske učinkovitosti i obnovljive energije** na nacionalnoj i regionalnoj razini. Te platforme mogu ponuditi cjelovito rješenje i omogućiti lokalnim bankama, financijskim posrednicima, energetske kompanijama ili drugim subjektima koji okupljaju ulaganja da pruže privlačne proizvode za financiranje održive energije velikom broju krajnjih korisnika u području koje je obuhvaćeno platformom¹⁴. Preciznije rečeno, tri elementa koja se međusobno podupiru mogu se pružiti subjektima koji žele financirati portfelje ulaganja u održivu energiju:

- povećano EIB-ovo financiranje duga preko Europskog fonda za strateška ulaganja za povećanje njihova kapaciteta financiranja (time će se pridonijeti

¹² Posebno rješenja za grijanje i hlađenje, solarne ploče na krovovima i toplinske pumpe.

¹³ U prijedlogu „Skupne uredbe” (COM(2016) 605) koji je nedavno donijela, Komisija predlaže pojednostavljena pravila za kombiniranje ESIF-a s EFSU-om, čime bi se mogao omogućiti razvoj dodatnih lako primjenjivih modela i predložaka.

¹⁴ Te platforme omogućit će i bolju vidljivost projekata koji se financiraju u okviru njih, u svrhu primjene relevantnih regulatornih i administrativnih prednosti koje pruža EFSU.

boljoj usmjerenosti na energetske održive zgrade u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja 2.0);

- mehanizam podjele rizika za smanjenje rizika povezanog s portfeljima ulaganja u energetske održive zgrade i za omogućavanje privlačnijih uvjeta pozajmljivanja krajnjim korisnicima – ta značajka mogla bi se primijeniti zajedno s lokalno dostupnim sredstvima, uključujući Europske strukturne i investicijske fondove;
- tehnička stručnost i pomoć pri pokretanju programa pozajmljivanja razvijenih u suradnji s Europskim savjetodavnim centrom za ulaganja, među ostalim preko platformi kao što su ELENA, JASPERS, fi-compass¹⁵, i drugim izvorima nacionalnog i regionalnog financiranja.

Da bi se podržala primjena ovog modela i drugih instrumenata povezanih s održivom energijom, Komisija će istražiti mogućnosti za ponovnu primjenu postojećih fondova EU-a, npr. za tehničku pomoć.

b. Ugovor o energetsom učinku: Uloga ugovora o energetsom učinku u poticanju učinkovitosti javnih zgrada mora se povećati jer oni nude sveobuhvatan pristup obnovama, uključujući financiranje, izvođenje radova i upravljanje energijom. Oni mogu, pod određenim uvjetima, omogućiti ulaganje u učinkovitost bez povećanja javnog duga, što je od presudne važnosti za vlade i tijela lokalne i regionalne vlasti koja se suočavaju s proračunskim ograničenjima, posebno u pogledu socijalnog smještaja, bolnica ili škola. Pravila za ulaganja iz privatnog sektora i statističku obradu obnove imovine trebaju biti transparentna i jasna da bi se olakšalo ulaganje u energetske učinkovitost u privatnoj imovini. Eurostat će istražiti kako riješiti utjecaj ulaganja povezanih s energetske učinkovitosti na dug i državni deficit. Komisija u uskoj suradnji s državama članicama analizira utjecaj računovodstvenih pravila javnih tijela u na tržištu za ugovore o energetske učinku te će po potrebi ažurirati svoje smjernice o statističkoj obradi takvih partnerstava do kasnog proljeća 2017.

c. Pružanje pomoći upraviteljima javnih fondova u strukturiranju i primjeni financijskih instrumenata: osim potpore koju pružaju Europski savjetodavni centar za ulaganja, fi-compass ili mreža za energiju i upravljačka tijela (EMA), Komisija će organizirati niz događanja za jačanje regionalnih kapaciteta, uključujući ključne donositelje odluka i dionike. Prva radionica održat će se u studenome ove godine u Rigi i obuhvatiti baltičku regiju.

d. Osim toga, Komisija je razvila gotovi predložak za povećanje udjela financijskih instrumenata u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova: gotov instrument za energetske učinkovitost. Države članice aktivno uspostavljaju financijske instrumente za energetske učinkovitost, posebno da bi se ostvario cilj usmjerenosti 20 % ESIF-a za ulaganja u niskougljično gospodarstvo preko financijskih instrumenata. Međutim, neke države članice suočavaju se s kašnjenjima u tom području, a veća uporaba gotovih financijskih instrumenata može pomoći u savladavanju te prepreke.

¹⁵ fi-compass je platforma za savjetodavne usluge o financijskim instrumentima u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) namijenjena podupiranju upravnih tijela ESIF-a i drugih zainteresiranih strana pružanjem praktičnih znanja i alata za učenje o financijskim instrumentima. <https://www.fi-compass.eu/>

Usporedno s tim, zakonodavni prijedlog Direktive o energetske svojstvima zgrada uključuje mjere za **povezivanje financijskih poticaja** koje pružaju javni fondovi s ostvarenim uštedama energije.

Drugi stup: Objedinjavanje i pomoć za razvoj projekata

Dostupnost širokog portfelja unovčivih projekata za platforme za ulaganja i financijske instrumente ključna je za uspjeh ove inicijative. Međutim, mnogim promotorima projekata – tijelima javne vlasti, pojedincima ili poduzećima – nedostaju vještine i kapaciteti za uspostavu, provedbu i financiranje ambicioznih projekata za zgrade s čistom energijom. Komisija će stoga:

- a. ojačati postojeće platforme za pomoć u razvoju projekata¹⁶ na razini EU-a** kao što je ELENA u suradnji s Europskim savjetodavnim centrom za ulaganja. Cilj je povećati portfelj ulaganja, poduprijeti korištenje financijskih instrumenata, približiti se promotorima projekata, posebno iz istočne i središnje Europe, dodatno uključiti gradove i lokalne aktere te potaknuti objedinjavanje obećavajućih rješenja i njihovo prihvaćanje na tržištu, uključujući inovativne tehnologije, financiranje i organizacijske strategije. Komisija će povećati proračun za pomoć EU-a u razvoju projekata s 23 milijuna EUR u 2015. na 38 milijuna EUR godišnje od 2017. Očekuje se da će proračun za pomoć EU-a u razvoju projekata za razdoblje 2016. – 2017. potaknuti ¹⁷ ulaganja u energetske održive zgrade u visini do 3 milijarde EUR.
- b. potaknuti države članice da razviju namjenske lokalne ili regionalne sustave za pružanje usluga na jednom mjestu** za nositelje projekata, kojima se obuhvaća cijeli put potrošača od informacija, tehničke pomoći, strukturiranja i pružanja financijske potpore do praćenja ušteda. Te platforme trebale bi dovesti do više lokalno razvijenih portfelja projekata te jakih i vjerodostojnih partnerstava s lokalnim akterima (npr. MPS-ovi, financijske institucije i energetske agencije), a ključno je povezati izvore financiranja s potražnjom za financijskim sredstvima. Razvoj i umnažanje tih sustava za pružanje usluga na jednom mjestu podržat će se na razini EU-a razmjenom dobrih praksi kroz Manag'Energy¹⁸, financiranjem u okviru programa Obzor 2020¹⁹, platformama za pomoć EU-a u razvoju projekata ili financiranjem iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova prema potrebi.

Usporedno s tim, predloženim nastavkom obveza u pogledu uštede energije za države članice iz članka 7. Direktive o energetske učinkovitosti dati će se dodatni poticaj objedinjavanju malih projekata.

Treći stup: Smanjenje rizika

¹⁶ Platforma ELENA i poziv za dodjelu pomoći u razvoju projekata u okviru programa Obzor 2020.

¹⁷ Temeljeno na prethodnom omjeru financijske poluge postignutom na platformama ELENA i PDA EASME.

¹⁸ Manag'Energy bit će središte za jačanje kapaciteta više od 400 lokalnih i regionalnih energetske agencije u Europi da bi se povećao njihov kapacitet za financiranje energetske učinkovitosti i osposobilo agencije da razviju strukture uzimajući u obzir sveobuhvatne, integrirane lokalne/regionalne pristupe.

¹⁹ H2020, EE-23-2017, o inovativnim sustavima financiranja, posebno o sustavima temeljenim na agregatorima projekata ili klirinškim kućama na regionalnoj ili nacionalnoj razini.

Kako su zatražile financijske institucije²⁰, ulagači i financijeri moraju bolje razumjeti stvarne rizike i koristi povezane s ulaganjima u energetske održive zgrade temeljene na tržišnim dokazima i ostvarenoj učinkovitosti. Osnovne uvjete, kao što je manja vjerojatnost neispunjavanja obveza u slučaju zajmova za uštedu energije ili povećanje vrijednosti imovine zbog veće energetske učinkovitosti, banke trebaju progresivno priznati te ih odraziti u cijenama svojih financijskih proizvoda. Razvoj namjenskih proizvoda za financiranje energetske održive zgrade važan je i za potporu uspostave sekundarnog tržišta (za refinanciranje) i povećanje sudjelovanja privatnog kapitala. U cilju podupiranja ove promjene tržišta:

- a. **Komisija pokreće platformu za smanjenje rizika povezanih s energetsom učinkovitosti** na kojoj se objavljuju podaci o tehničkoj i financijskoj učinkovitosti više od 5 000 europskih industrijskih projekata i projekata povezanih s energetsom učinkovitosti zgrada. Nositelji projekata i ulagači pozivaju se da nastave puniti ovu bazu podataka otvorenog koda i iskoriste njezine značajke za postavljanje mjerila i uzajamno učenje.
- b. Komisija će usko surađivati s javnim i privatnim financijskim institucijama, industrijskim predstavnicima i sektorskim stručnjacima na uspostavi **sporazumnog okvira za podupiranje ulaganja u energetske održive zgrade**. Ovom inicijativom, koju je zajednički izradila Grupacija financijskih institucija za energetske učinkovitost¹¹ i koja je predviđena za 2017., financijskim institucijama pomoći će se da u svoju poslovnu praksu uvrste glavne energetske prednosti te pritom smanje troškove transakcija i povećaju povjerenje ulagača. Tim će se djelovanjem pridonijeti aktiviranju tržišta zelenih hipoteka.

Usporedno s tim, zakonodavni prijedlog Direktive o energetske učinkovitosti zgrada uključuje mjere kojima se ulagačima iz privatnog sektora omogućuje pristup brojnim i boljim informacijama, uključujući pouzdanije certifikate o energetske učinkovitosti zgrada, prikupljanje podataka o stvarnoj potrošnji energije u javnim zgradama i daljnji razvoj dugoročnih planova obnove za usmjeravanje odluka o ulaganjima.

Komisija pokreće i **Promatračnicu EU-a za zgrade** radi prikupljanja svih bitnih informacija o zgradama i energetske obnovi u EU-u na središnjoj razini. Time će se omogućiti potpora za izradu, provedbu, praćenje i ocjenu politika i povezanih financijskih instrumenata.

2. Građevinski sektor

Komisija će pozvati dionike iz građevinskog sektora na raspravu o izazovima i prilikama koje ulaganja u energetske održive zgrade predstavljaju za taj sektor i o načinu na koji se to može dalje promicati. Time se nadopunjuje rad Trojnog foruma na visokoj razini za održivo graditeljstvo u okviru strategije Graditeljstvo 2020.

U okviru svojeg Programa vještina za Europu²¹ Komisija je uložila napore da pomogne u rješavanju tih izazova. Na temelju iskustva s pilot-programima koji su pokrenuti ove godine, Komisija će 2017. predstaviti nove skupove takozvanih „Planova za sektorsku suradnju u području vještina”, a jedan od njih odnosit će se i na građevinski sektor i bit će usmjeren na

²⁰ www.eefig.com

²¹ Komunikacija *Novi program vještina za Europu: Suradnja na jačanju ljudskog kapitala, zapošljivosti i konkurentnosti*, COM(2016) 381.

energetsku učinkovitost i digitalne vještine. U tom kontekstu razvit će se sinergije s inicijativom Komisije „BUILD UP Skills“, u okviru koje se proučava usavršavanje radnika u građevinskom sektoru u pogledu energetske učinkovitosti te tehnologija obnovljivih energija, njihove ugradnje i upravljanja njima²².

Izgradnja novih zgrada ili naknadna prilagodba zgrada kako bi ih se učinilo energetski učinkovitijima prilika je za preispitivanje praksi izgradnje i rušenja da bi se uzelo u obzir šire aspekte učinkovitosti resursa. U paketu kružnoga gospodarstva Europska komisija sljedeće će godine predstaviti okvir EU-a za procjenu ukupne ekološke učinkovitosti zgrada. Takav bi okvir trebao poslužiti za promicanje kružnoga gospodarstva u izgrađenoj okolini, uključujući njegovu referentnu uporabu u projektima široke primjene, u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima te u nacionalnoj politici i zakonodavstvu. Nadalje, Europska komisija istražuje mogućnosti da podupre inicijative za poticanje ulaganja u novu i/ili inovativnu infrastrukturu za recikliranje građevinskog otpada i otpada od rušenja u regijama koje zaostaju s obzirom na cilj ponovne uporabe, oporabe i recikliranja 70 % otpada koji se treba postići do 2020. u skladu s Okvirnom direktivom o otpadu. Takva ulaganja trebala bi se podržati u okviru Europskog fonda za strateška ulaganja. U tijeku je uspostava posebne platforme za projekte kružnoga gospodarstva. Osim toga, Komisija je pripremila Protokol za upravljanje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja da bi se dionicima pomoglo u obradi otpada na ekološki siguran način i povećanju njihovog potencijala za recikliranje. U pogledu budućih kretanja, Europska komisija razvija i načela i pravila za održivo projektiranje zgrada da bi se stvaralo manje građevinskog otpada i otpada od rušenja i olakšalo recikliranje materijala. S pomoću svih tih inicijativa smanjit će se potrošnja energije i troškovi povezani s građevinskim materijalima.

Potencijal građevinskog sektora za rast i radna mjesta treba aktivirati poboljšanjem funkcioniranja tržišta. Rezultati provjere primjerenosti izgradnje upotrebljavat će se da bi se osigurala bolja usklađenost povezanog zakonodavstva o unutarnjem tržištu i energetske učinkovitosti. Primjerice, zahtjeve koji proizlaze iz propisa o ekološkom dizajnu prema potrebi treba uključiti u usklađene norme u okviru Uredbe o građevnim proizvodima primjenjive na te proizvode da bi se proizvođačima pružio jedinstveni okvir za ispitivanje proizvoda. Budući da je unutarnje tržište građevnih proizvoda i dalje fragmentirano, u tijeku je postupak savjetovanja s dionicima²³ koji bi mogao dovesti do revizije Uredbe o građevnim proizvodima u mandatu ove Komisije.

Europska komisija i dalje će podržavati inovacije potičući razvoj naprednih tehnoloških proizvoda i procesa u okviru ugovornog javno-privatnog partnerstva (uJPP) za *energetski učinkovite zgrade* (EuZ). Očekuje se da će se ovim JPP-om razviti tehnologije potrebne za povećanje održivosti i konkurentnosti europske građevinske industrije²⁴.

Ta bi se inicijativa mogla poduprijeti pametnim pristupom javnoj nabavi kojim se promiču niskougljična rješenja preko inicijativa za normizaciju koje vodi industrija, kao što je SustSteel²⁵. Kad se te norme finaliziraju, moći će se primjenjivati u građevinskom sektoru za ispunjavanje ciljeva održivosti. Taj pristup mogao bi se primjenjivati za druge građevne

²² Inicijativa financirana u okviru programa: Inteligentna Energija – Europa i Obzor 2020. – društveni izazov 3.

²³ Kako je predviđeno u Izvješću o provedbi Uredbe o građevnim proizvodima (dodati upućivanje).

²⁴ http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/energy-efficient-buildings_en.html.

²⁵ Industrija čelika razvija europske norme za održivi čelik (SustSteel), kojima bi se društvima omogućilo da potvrde da su njihovi proizvodi od čelika za građevinski sektor u skladu s definiranim zahtjevima za gospodarske, ekološke i socijalne aspekte održivosti.

proizvode te bi se njime osposobilo sektor za vrednovanje svojih napora i učinkovitije stavljanje svojih proizvoda na tržište.

Novim direktivama o javnoj nabavi (na snazi od proljeća 2016.) konsolidiraju se i optimiziraju svi postojeći instrumenti za inovacije: funkcionalni kriteriji, varijante, razmatranja kvalitete u tehničkim specifikacijama i kriteriji dodjele. EU pridonosi nabavi inovacija i kroz Europske strukturne i investicijske fondove i program Obzor 2020. To je dovelo do niza revolucionarnih projekata. Zanimljiv je primjer prekograničnog projekta PAPIRUS (pokriva Njemačku, Španjolsku, Italiju i Norvešku) čiji je cilj promicati, provoditi i potvrditi inovativna rješenja za održivu gradnju kroz javnu nabavu, s naglaskom na zgrade približno nulte energije. Osim toga, Komisija je objavila dobrovoljne kriterije zelene javne nabave za projektiranje i izgradnju poslovnih zgrada i upravljanje njima, koji uključuju niz preporuka o nabavi zelene, energetski učinkovite poslovne zgrade²⁶.

Digitalne tehnologije imaju potencijal za povećanje učinkovitosti građevinskih procesa i rada zgrada, čime se pridonosi našim ciljevima uštede energije. Komisija stoga podržava definiranje zajedničkih načela i pravila u javnoj nabavi u cilju digitalizacije karakteristika zgrada, uključujući njihovu energetska učinkovitost (Building Information Modelling – oblikovanje informacija o zgradama). Uz razvoj zajedničkog okvira za digitalni očevidnik o zgradama i posebnih mjera usmjerenih na MSP-ove, time se olakšava razmjena informacija i podržavanje donošenja odluka prije, tijekom i nakon građevinskih projekata, izbjegavanje fragmentacije konkurentnih nacionalnih strategija i smanjenje troškova za MSP-ove. Nadalje, u okviru Sporazuma o javnoj nabavi Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i u kontekstu bilateralnih sporazuma, EU osigurava da se javna nabava obavlja na transparentan i konkurentan način kojim se ne diskriminiraju dobra, usluge i dobavljači iz EU-a.

²⁶ SWD(2016) 180 final EU GPP Criteria for Office Building Design, Construction and Management